

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In deze brief staat het afdoeningsvoorstel voor twee moties en vijf toezeggingen die gerelateerd zijn aan het Mkb actieprogramma.

Moties: 'Inclusief ondernemen aan de Maas' (23bb005718) en 'Uitgebreide uitnodiging voor het mkb in Rotterdam' (24bb002282).

Toezeggingen:

- 23bb005759: resultaten mkb-actieprogramma
- 23bb005760: voortgang mkb-actieprogramma
- 23bb007209: vermindering regeldruk
- 23bb005308: mkb-actieplan – jaarlijkse enquête
- 23bb005307: mkb-actieplan – uitgevoerde mkb-toetsen

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Coalitieakkoord Eén Stad
Koersbrief Economie 2030
Mkb actieprogramma

Toelichting:

Bij de bespreking van het Mkb actieprogramma in de gemeenteraad zijn de onderstaande twee moties aangenomen, waarvan hieronder de uitvoering verder wordt toegelicht.

1) 'Inclusief ondernemen aan de Maas' (23bb005718) waarin het college wordt verzocht om:

- Aandacht te schenken aan het stimuleren van ondernemerschap bij groepen met diverse achtergronden, die via de reguliere kanalen van de gemeente onvoldoende bereikt worden;
- In gesprek te treden met mkb-ondernemersnetwerken om inclusiviteit en diversiteit te bevorderen;
- Hierover te rapporteren aan de raad.

Bij de uitvoering van deze motie benadrukken wij dat het weten te bereiken en betrekken van een zo breed mogelijke groep ondernemers een belangrijk uitgangspunt van het Mkb actieprogramma is. Wij stimuleren zo veel als mogelijk ondernemerschap bij groepen met diverse achtergronden en proberen hen te betrekken bij de activiteiten van ons programma. Dit doen wij door gebiedsgerichte inzet van bedrijfscontactfunctionarissen voor ondernemerscollectieven in winkelstraten en bedrijventerreinen, het organiseren van kleinschalige bijeenkomsten in de wijken en uit te nodigen via onze partners en partnernetwerken als MKB010NEXT en Up!Rotterdam.

Het afgelopen jaar is het thema diversiteit en inclusie ook thema van gesprek geweest met deze partners en iedereen zet daar op zijn eigen manier ook al op in. Dit gesprek blijven we voeren en acties erop blijven we verder ontwikkelen. Goede voorbeelden hiervan zijn een gezamenlijke bijeenkomst met 'Women in Tech', het initiatief She Leads voor vrouwelijk ondernemerschap mede georganiseerd door Erasmus Enterprise, en we hebben meerdere side events, waaronder het Queer founders side-event (van LUMO labs), tijdens Upstream een plek gegeven.

2) 'Uitgebreide uitnodiging voor het mkb in Rotterdam' (24bb002282). Deze motie verzoekt het college om:

- Het uitnodigingsbeleid van de gemeente Rotterdam te evalueren om een brede groep ondernemers te bereiken bij evenementen;
- In samenwerking met brancheorganisaties, zoals MKB-RR/VNO-NCW Rotterdam te onderzoeken hoe de gemeente een breder publiek van ondernemers kan betrekken bij evenementen;
- Aan de raad te rapporteren over genomen acties en gebruikte instrumenten om deze bredere groep te benaderen.

Bij de uitvoering van deze motie kunnen we bevestigen dat we voor onze bijeenkomsten altijd een zo breed mogelijk groep ondernemers uitnodigen. Uitnodiging vindt plaats via een algemene uitnodiging, vaak per brief, naar een bestand dat we vanuit het KvK Handelsregister ontvangen. Dit gebeurde bijvoorbeeld bij Ondernemen010Live!, waarvoor 17.000 ondernemers een brief hebben ontvangen. Ook wordt het gedeeld via de mediakanalen van de gemeente en vragen we partners zoals MKB-RR, VNO-NCW en KVK om het te delen in hun netwerken om hiermee het bereik te vergroten. Ondernemers kunnen lid worden van de nieuwsbrief van Ondernemen010 en dan ontvangen ze de uitnodiging via die weg. Hier zit wel een beperking aan. Wij mogen ondernemers volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ten aanzien van privacy en gegevensverwerking niet via e-mail of andere wegen persoonlijk uitnodigen die daar niet eerder al specifieke toestemming voor hebben gegeven. Wij mogen werken met bestanden uit het KvK handelsregister die zijn goedgekeurd door de privacy office van de gemeente Rotterdam.

Hieronder gaat deze brief in op de vijf toezeggingen die gerelateerd zijn aan het Mkb actieprogramma.

Toezegging 23bb005759: resultaten Mkb actieprogramma: De wethouder zegt toe om bij de jaarrekening te rapporteren over de resultaten van het Mkb actieprogramma voor een zo breed mogelijk palet aan ondernemers. Daarbij zal hij ook een overzicht bieden van de lopende en aflopende programma's en hoe de financiering geregeld is.

In de jaarrekening 2023 is een overzicht opgenomen met de belangrijkste resultaten van het Mkb actieprogramma, zoals is toegezegd. Dit is ook te vinden in de bijlage van deze brief. Met de vaststelling van het Mkb actieprogramma zijn de programma's MKB010NEXT en Up!Rotterdam ook voor vier jaar voortgezet. In oktober 2023 is door de partners in MKB010NEXT de samenwerking herbevestigd. De financiering vanuit de gemeente voor deze programma's is gedekt vanuit het begrotingsprogramma Economische Ontwikkeling.

Toezegging 23bb005760: voortgang Mkb actieprogramma: *De wethouder zegt toe om bij de voortgang van de resultaten van het Mkb actieprogramma strak te sturen op klantsignalen over regeldruk en hierover te rapporteren.*

Bij de voortgang van de resultaten van het Mkb actieprogramma zijn we extra alert op de klantsignalen over regeldruk. Ondernemers begrijpen over het algemeen heel goed dat er wetten en regels in het publiek belang zijn waar ze zich aan moeten houden en waar ze soms informatie voor moeten aanleveren. Tijdens het event Ondernemen010Live! is een kwalitatief onderzoek onder ondernemers uitgevoerd. Daaruit blijkt dat ondernemers aangeven dat de lokale regeldruk meevalt (meer dan 50% heeft hier zelden tot nooit mee te maken). Er zijn inderdaad regels, maar zij ervaren over het algemeen dat de gemeente bereikbaar is en met hen meedenkt om zaken te realiseren. Niet alle regeldruk is te voorkomen, wel moet een ondernemer er zo min mogelijk last van hebben. Ondernemers geven aan dat het voornamelijk landelijke of Europese regels zijn die voor hen van toepassing zijn. Dit komt overeen met het landelijke beeld over regeldruk bij ondernemers (Regeldruk, het Zand in de Motor van MKB-NL 2021). Landelijk is het programma 'Vermindering regeldruk ondernemers' actief. Rotterdam is hierbij betrokken via een VNG werkgroep die zich hiermee bezighoudt. Voor meer informatie over regeldruk, zie de toelichting bij toezegging 23bb007209 hieronder.

Toezegging 23bb007209: vermindering regeldruk: *De wethouder stuurt de raad een voorstel voor de wijze waarop de lokale regelgeving tegen het licht gehouden kan worden in het kader van de vermindering van regeldruk.*

Diverse overheidslagen zetten al jaren in op het verminderen van regeldruk voor ondernemers. Onder regeldruk wordt verstaan de kosten die ondernemers (in tijd en geld) kwijt zijn om aan regels te voldoen, maar ook de ervaren regeldruk die samenhangt met onvoldoende toegankelijke informatie, bereikbaarheid van de gemeente en de samenwerking tussen ambtenaren en ondernemers.

Een doelgroep die veel te maken heeft met regels is horeca. Volgens de KHN ervaren horecaondernemers in Rotterdam niet veel regeldruk vanuit de gemeente. De meeste regels zijn of wel landelijk of van toepassing op (een specifiek type) exploitatievergunning. Zodra die vergunning verleend is, valt de regeldruk grotendeels weg. De gemeente Rotterdam is een prettige organisatie om mee samen te werken, geven zij aan. Wel kan de (online) dienstverlening op sommige punten verbeterd worden.

De gemeente heeft op verschillende manieren al ingezet op de vermindering van onnodige regeldruk, luistert daarbij goed naar ondernemers en gaat daarmee door op de volgende wijze:

- De afgelopen jaren zijn relevante gemeentelijke regels (waaronder de APV) nagelopen op nut en noodzaak, overlap en eventuele bepalingen die onnodig de (economische) ontwikkeling remmen.

- Bij nieuw beleid met impact op ondernemers voeren we een mkb-toets uit om regeldruk op voorhand zoveel mogelijk tegen te gaan.
- Bij vergunningen zorgen we ervoor dat deze zo eenvoudig mogelijk kunnen worden aangevraagd (onder andere door het online aanvragen, instructiefilmpjes, de mogelijkheid van een gratis conceptverzoek omgevingsvergunning).
- Ook de inzet van het multidisciplinaire Team Ondernemers Maatwerk draagt bij aan het verminderen van regeldruk (één team dat uitzonderingsverzoeken voor terrassen integraal behandelt).
- Om de regeldruk verder te verminderen, werken we ook aan het optimaliseren van onze dienstverlening. In een eerder onderzoek (motie freezones 18bb3977) hebben ondernemers aangegeven dat zij persoonlijk contact over initiatieven zeer wenselijk vinden, en dat de helderheid en vindbaarheid van regels beter kan. Hierop hebben we ingezet: ons portal ondernemen010 is vernieuwd en wordt continue verbeterd. Ook zijn de directe contactgegevens van de horecagebiedsadviseurs toegevoegd, is de folder 'terrasregels' versimpeld, en is recent de regelhulp 'Eigen onderneming starten' ontwikkeld.
- Om op lokaal niveau regeldruk nog verder te verminderen, gaat het college aan de slag met de uitkomsten van het gesprek met een aantal brancheorganisaties (MKB-RR, KHN, Deltalinqs en Platform Rotterdamse Internationale ondernemersverenigingen), waarin zij toelichten tegen welke lokale regels Rotterdamse ondernemers aanlopen en hoe zij de dienstverlening van de gemeente ervaren. De genoemde signalen gaan over het online aanvragen van de exploitatievergunning, lokale lasten en inningen (precario en het aanvragen van vrijstelling bedrijfsreinigingsrecht), de complexiteit van aanbestedingsprocedures en stedelijke mobiliteit.

Toezegging 23bb005308: Mkb actieprogramma – jaarlijkse enquête: De wethouder zal een jaarlijkse enquête laten uitvoeren naar de door mkb ondernemers ervaren ondersteuning en rapporteert de uitkomsten aan de raad bij de jaarrekening 2023.

We hebben een basis enquête uitgevoerd onder mkb ondernemers om meer zicht te krijgen op de ervaren ondersteuning. De belangrijkste uitkomsten van de enquête zijn:

- Eén op de zes ondernemers weet goed hoe in contact te komen met de gemeente bij vragen over ondernemen. Twee op de vijf ondernemers weten dit nog niet goed.
- Bijna iedere ondernemer is bekend met de ondersteuning van de gemeente op minimaal één thema. Ondersteuning op het gebied van vergunningen is het bekendst, daarna volgt hulp bij subsidies/financiering/geldzaken en ondersteuning bij digitaler, duurzamer, meer circulair of sociaal ondernemen.
- Twee derde van de ondernemers maakt gebruik van de aangeboden ondersteuning van de gemeente. Ondernemers maken het vaakst gebruik van ondersteuning bij vergunningen.
- Gemiddeld weet één op de drie ondernemers goed wat hij/zij moet doen om het bedrijf toekomstbestendig te maken. Op het gebied van digitalisering zijn ondernemers het beste op de hoogte, maar ondernemers weten nog minder vaak hoe ze hun bedrijf op het gebied van circulariteit toekomstbestendig kunnen maken.
- Ruim 60% van de ondernemers vindt Rotterdam een aantrekkelijke ondernemersstad.

Mede op basis van signalen die we krijgen van ondernemers verbeteren we telkens onze dienstverlening.

We onderzoeken hoe deze enquête regelmatig kan plaatsvinden en hoe we daarvan de respons kunnen vergroten, zonder ondernemers onnodig 'lastig te vallen', want dat is wel de kritiek die we krijgen op schriftelijke enquêtes. Daarbij zijn we extra alert op de klantsignalen over regeldruk.

Toezegging 23bb005307: Mkb actieprogramma – uitgevoerde mkb-toetsen: De wethouder stuurt de raad de uitkomsten van de tot nu toe uitgevoerde mkb-toetsen bij de jaarrekening 2023.

In de jaarrekening 2023 is informatie opgenomen over het aantal uitgevoerde mkb-toetsen. Sinds de start van dit college t/m eind 2023 zijn er 12 mkb-toetsen uitgevoerd. Door ondernemers in een vroegtijdig stadium bij ontwikkeling van beleid of regelgeving te betrekken, maken we het voor hen zo werkbaar en uitvoerbaar mogelijk en sluiten we zoveel mogelijk aan bij hun behoeftes. Enkele voorbeelden:

- Zo zijn twee subsidieregelingen aangepast naar aanleiding van input van ondernemers. Dit gaat om de subsidieregeling 'maakindustrie' en de subsidieregeling 'bedrijventerreinen en winkelgebieden'. Om het aanvragen van de subsidie 'maakindustrie' te vergemakkelijken, is een adviesgesprek toegevoegd, en bij de subsidieregeling 'bedrijventerreinen en winkelgebieden' is onder andere de eerste 5.000 euro subsidie te besteden zonder cofinanciering en is de mogelijkheid opgenomen om administratieve ondersteuning in te huren.
- Bij de verruiming van de openstelling van nachtwinkels, zijn ondernemers ook bevraagd naar hun wensen.
- En is onlangs gesproken met een aantal BIZen over hun wensen voor de inrichting van de openbare ruimte van hun winkelgebied. Hun ideeën komen niet altijd overeen met regels die de gemeente hanteert. De BIZen gaven aan dit een zinvol en constructief gesprek te vinden. Momenteel wordt gekeken hoe de regels verruimd kunnen worden om meer aan te sluiten bij de behoeftes.

Dit jaar zetten we vooral in op nog meer collega's bekend maken met het doel en de methodiek van de mkb-toets. Zo is de mkb-toets opgenomen in de beleidsatlas en wordt het genoemd in de omgevingskamer. We zijn klein begonnen, maar breiden steeds meer uit door de gemeente heen. Volgend jaar zullen we bij de jaarrekening rapporteren over de voortgang.

Met deze brief stellen wij voor om beide moties (23bb005718, 24bb002282) en de toezeggingen (23bb005759, 23bb005760, 23bb007209, 23bb005308, 23bb005307) af te doen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Widmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.

Bijlage: Resultaten Mkb actieprogramma 2023

Eind maart stelde het college het Mkb actieprogramma vast. De ambitie is om de komende jaren 10.000 keer ondernemers te steunen bij bedrijfsvraagstukken. Het actieprogramma beoogt uitstekende gemeentelijke dienstverlening en toekomstbestendig ondernemerschap. Onder het Mkb actieprogramma zijn er in 2023 diverse activiteiten ontplooid om de gemeentelijke dienstverlening te versterken:

- Het coronaloket heeft begin 2023 een structurele doorstart gemaakt met het Team Ondernemersmaatwerk (TOM). In 2023 heeft dit team 65 maatwerkverzoeken van horecaondernemers behandeld.
- In juni is livechat op Ondernemen010 gelanceerd. Hierdoor kunnen ondernemers op werkdagen van 8.00-20.00 uur en op zaterdag van 9.00-17.00 uur hun vragen direct stellen aan een medewerker van de gemeente.
- Om de producten en diensten van de gemeente voor ondernemers meer bekend te maken, is het evenement ondernemen010live! georganiseerd. Daar kwamen 250 ondernemers op af; ze reageerden erg positief op het aanbod van de gemeente en de laagdrempelige manier van aanbieden.
- In oktober is het partnerprogramma MKB010NEXT verlengd voor 4 jaar. Niet-gemeentelijke partijen helpen elkaar om ondernemers goed te bereiken op de vlakken digitaal, duurzaam en circulair.
- Ook Up!Rotterdam, het programma voor startups en scale-ups is verlengd dit jaar.
- In mei 2023 vond in samenwerking met de gemeente Rotterdam Upstream plaats. Dit is het grootste evenement voor vernieuwende bedrijven in de regio. Het evenement brengt startups, scale-ups, investeerders, corporates, beleidsmakers en studenten samen. Doel is dat ze de innovatiekracht van de regio vergroten en voor groei van bedrijven zorgen. Op het evenement kwamen ongeveer 3.000 deelnemers af.
- Sinds de start van het college zijn er op economisch gebied 12 mkb-toetsen uitgevoerd. Zo is bij het opstellen van de subsidie maakindustrie vooraf getoetst welke wensen bij ondernemers leefden en hoe subsidie zo werkbaar en uitvoerbaar mogelijk te maken is. Ook zijn horecaondernemers betrokken bij het uitvoeringsplan. Het programma van Up Stream is vormgegeven met input van de doelgroep zelf.
- In november stond het netwerkevent BT010 in het teken van de Toekomst voor bedrijventerreinen in Rotterdam. Ruimte voor bedrijven en duurzaam ondernemen waren centrale thema's. 63 personen namen deel.
- De website www.ondernemen010.nl is 31.315 keer in 2023 bezocht en er zijn 15 nieuwsbrieven verstuurd naar abonnees. Ook hebben ondernemers die in 2023 in Rotterdam gevestigd zijn een welkomstbrief van wethouder Simons ontvangen.

Stand van zaken indicator: 10.000 keer mkb ondernemers in 4 jaar van advies of informatie voorzien

- Realisatie 2022: 2.434
- Begroting 2023: 2.500
- Realisatie 2023: 5.662

De meting van deze indicator gebeurt aan de hand van het aantal klantcontacten met mkb-ondernemers. Het gaat om gebruikmaking van de ondernemersbalie en deelname aan activiteiten, bijeenkomsten of workshops, bijvoorbeeld over circulair ondernemen of digitalisering van bedrijfsvoering, koppeling van investeerders aan mkb'ers, en door netwerkevents als Upstream en BT010. We liggen goed op schema om de indicator te behalen. Het verschil tussen 2022 en 2023 wordt verklaard doordat 2022 nog deels een coronajaar was, waardoor veel activiteiten niet mogelijk waren.